

Europska unija nastanak i razvoj

EUROPA – POVIJEST PUNA SUKOBA

- do kraja 2. sv. rata europske države bile su politički i gospodarski razjedinjene
- i prije svjetskih ratova europske države su se povezivale – politički i vojni savezi

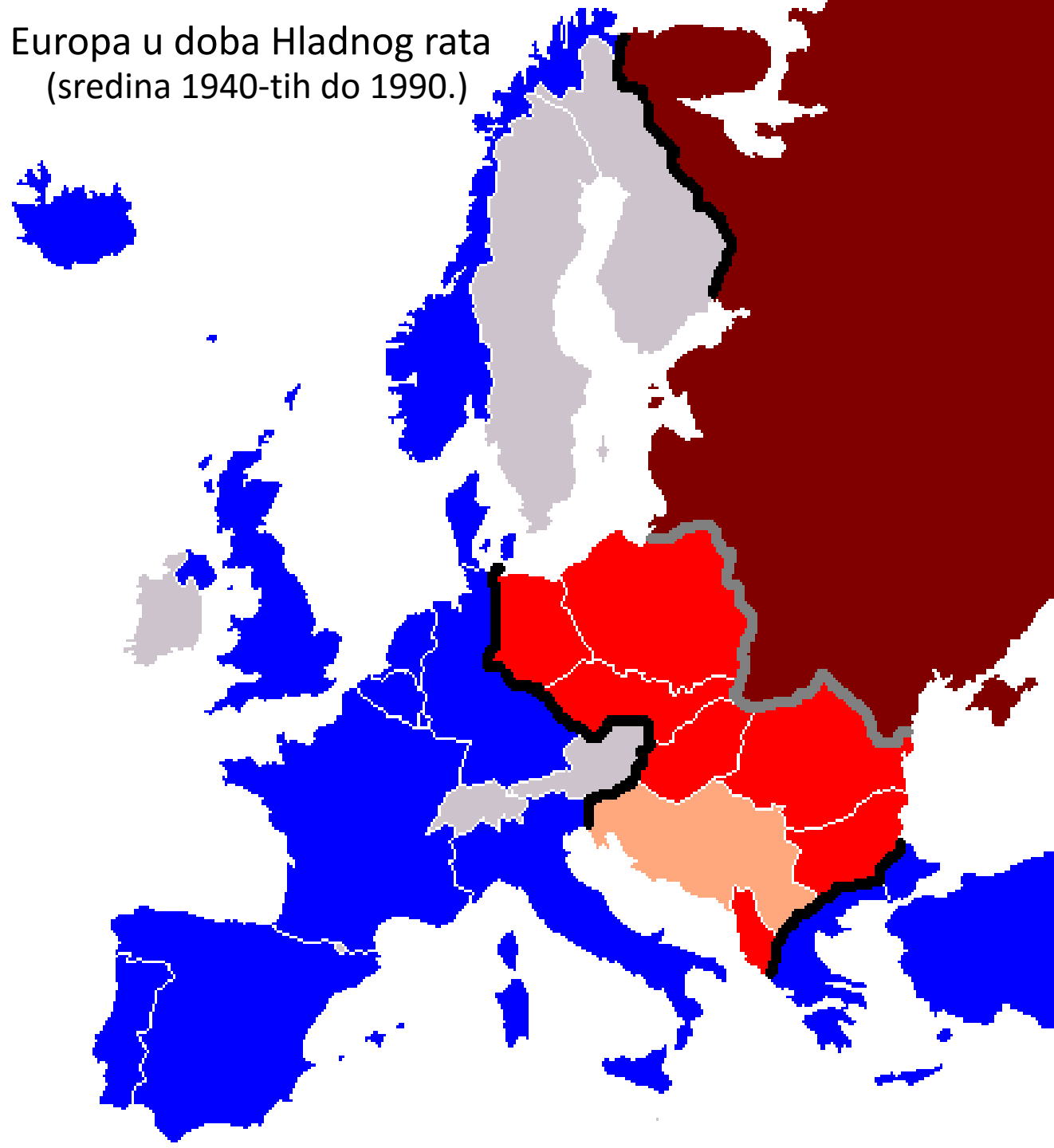
Hanza (Hanzeatski savez gradova)

- Povezivanja naroda i država Europe
započinje **nakon 2. svj. rata**

Europa u doba Hladnog rata
(sredina 1940-tih do 1990.)

EUROPA SE UJEDINJUJE

- 1948. – jedan od prvih oblika povezivanja bio je **Benelux** (gospodarski savez Belgije, Nizozemske i Luksemburga)

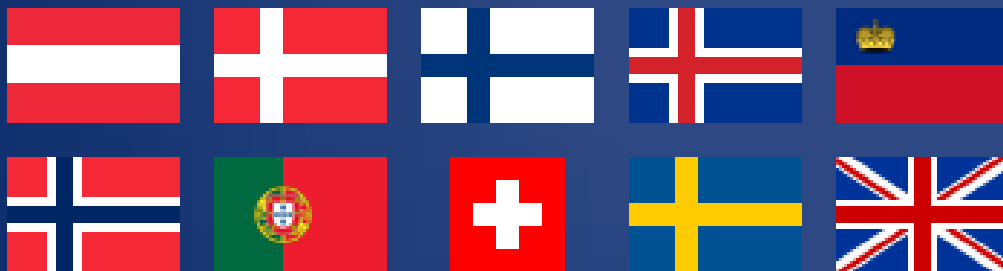

- 1952. nastaje **Zajednica za ugljen i čelik** (*Benelux, Italija, Francuska i Zapadna Njemačka*) – **Pariški ugovor**
- **Rimskim ugovorom** iz 1957. te države osnivaju **Europsku ekonomsku zajednicu (EEZ)**
- u sklopu EEZ-a stvara se **zajedničko tržište**, postupno **ukidaju carine** te se potiče **slobodno kretanje** robe, ljudi i kapitala
- zajednička **poljoprivredna i trgovinska politika**

Sporazumom u Rimu 25. 3. 1957. stvorena je EEZ

- 1967. EEZ mijenja naziv u **Europska zajednica (EZ)**
- dolazi do postupnog širenja priključivanjem novih članica
- 1960. osniva se udruženje **EFTA (Europska slobodna trgovinska zona)**

- zemlje članice **nisu međusobno carinile robu i razvijale su trgovinu**
- nakon što su mnoge članice pristupile EU u EFTA-i su ostali **Island, Lihtenštajn, Norveška i Švicarska**

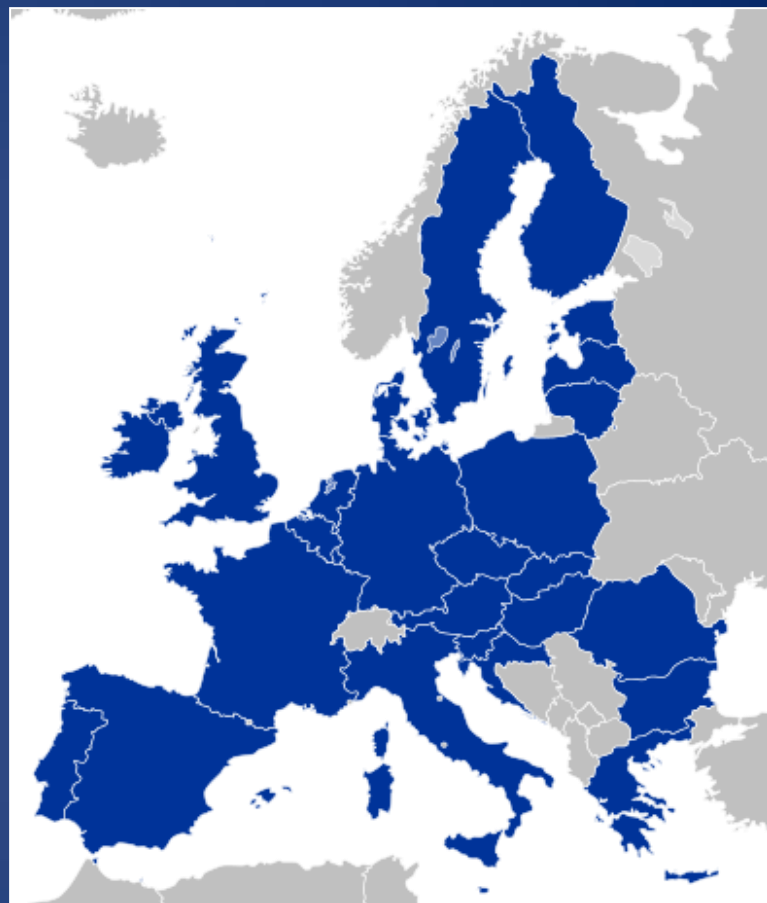
Moto EU glasi
"Ujedinjeni u raznolikosti"

U Stockholmu je 1960. osnovana EFTA

EU – 7 valova proširenja

- 1973. Danska, Irska, UK
- 1981. Grčka
- 1986. Španjolska i Portugal
- 1995. Austrija, Švedska i Finska
- 2004. Cipar, Malta, Češka, Slovačka, Slovenija, Mađarska, Poljska, Estonija, Latvija, Litva
- 2007. Bugarska i Rumunjska
- 2013. Hrvatska

KRITERIJI ZA PRISTUPANJE EU

- **Kopenhaški kriteriji** – kriteriji koje zemlja kandidatkinja mora ispuniti kako bi pristupila Europskoj uniji
 - 1. POLITIČKI** – moraju imati stabilne institucije koje osiguravaju demokraciju, vladavinu prava, ljudska prava i zaštitu manjina
 - 2. EKONOMSKI** – moraju imati tržišno gospodarstvo i biti sposobne natjecati se u tržišnoj utakmici (konkurencija)
 - 3. PRIHVAĆANJE PRAVNE STEČEVINE EU**
 - prvi korak je članstvo u Vijeću Europe
- **Šengenski sporazum** (1985.) – postupno ukidanje unutarnjih zajedničkih graničnih kontrola

Euro je valuta u 19 zemalja EU-a

Sjedište EU u Bruxellesu

- 7. 2. 1992. **Ugovorom u Maastrichtu** (na snazi od 1.11.1993.) **stvara se Europska Unija (EU)** – potpisalo 12 članica
- težnja je stvaranje državne zajednice s **jedinstvenom vanjskom politikom, obranom, zajedničkim novcem (eurom) i zakonima**
- Zajednička tijela EU-a su:
 - **Europski parlament** (Strasbourg)
 - **Vijeće EU i Europska komisija** (Bruxelles)
 - **Sud pravde** (Luxembourg)

Europski parlament u Strasbourgu

Sud pravde (Luxembourg)

Zgrada Vijeća EU u Bruxellesu

€URO – ZAJEDNIČKA VALUTA

- 1999. dvanaest članica EU uvodi zajedničku valutu – **euro**

- 2001. pridružila se Grčka

- **2002.** euro službeno pušten u opticaj u 13 zemalja

- kasnije euro prihvaćaju Slovenija, Cipar, Malta, Estonija, Latvija i Litva

- **EMU – Europska monetarna unija** – čini je **19 zemalja** EU-a koje imaju euro kao svoju valutu – **Eurozona**

- **Europska središnja banka** (Frankfurt) brine o tečaju eura

- izvan Europske unije, euro se koristi u Andori, Crnoj Gori, Kosovu, Monaku, San Marinu i Vatikanu

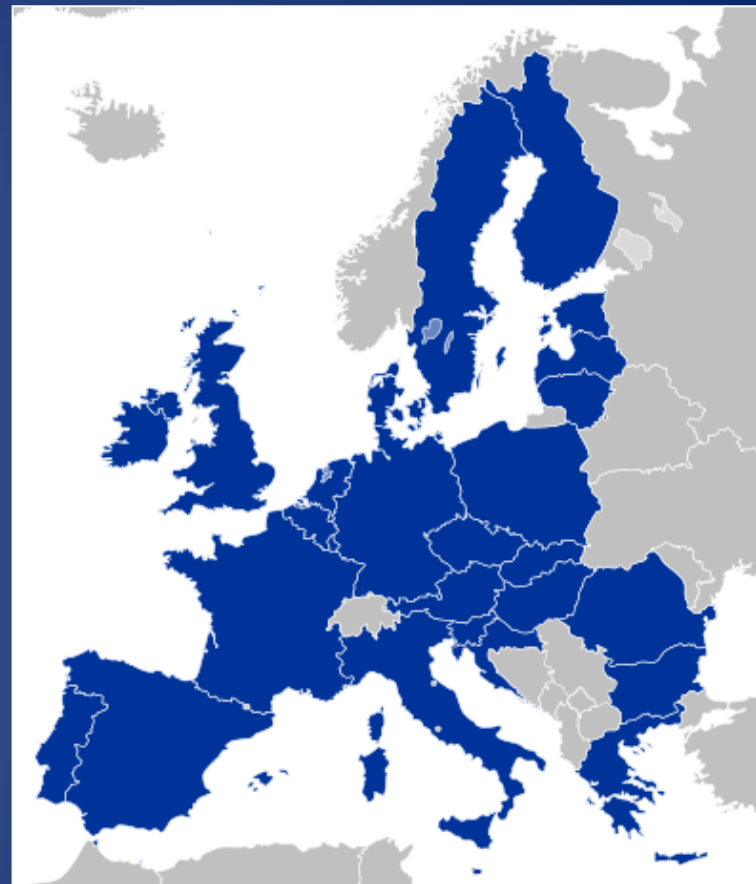
HRVATSKA I EUROPSKA UNIJA

- 21. 2. 2003. – RH podnijela zahtjev za članstvo
- 18. 6. 2004. – dobili status kandidata
- 3. 10. 2005. – službeno otvaranje pregovora
- Nekoliko faza: screening - pregovori o uvjetima
- 9. 12. 2011. – ugovor o pristupanju RH Europskoj uniji
- 1. 7. 2013. – punopravna članica EU

EU U EUROPI

- EU ima **28 država članica (UK istupa)**
- prostire se na oko **4,4 mil. km²**
- oko **508 mil. st. (70% st. Europe)**
- treće najmnogoljudnije područje svijeta
- jezgra europskog gospodarstva
- povezanost sa zemljama EFTA-e (od 1994. osnovan je **Europski gospodarski prostor (EEA)**)

Europska unija – nastanak i razvoj

- **Benelux** – prvo gospodarsko udruživanje u Europi (*Belgija, Nizozemska i Luksemburg*)
- 1952. - Benelux + Francuska, Italija i Zapadna Njemačka udružuju se u **Zajednica za ugljen i čelik** – preteča Europske unije
- 1957. **Rimskim ugovorom** stvara se **Europska ekonomska zajednica (EEZ)**
 - cilj je ujedinjenje Europe, ukidanje granica i carina
- 1960. osniva se **EFTA (Europska slobodna trgovinska zona)**
- 1967. EEZ mijenja naziv u Europska zajednica (EZ)
- 1992. **Ugovorom u Maastrichtu** (na snazi od 1993.) **stvara se Europska Unija (EU)**
- usklađivanje zakona, ukidanje carina i granica, jedinstvena valuta
- danas EU broji **27 članica (UK referendum o istupanju 2017.)**
- u 19 zemalja službena valuta je euro (€) – **EMU (Eurozona)**
- Hrvatska je članica od 1.7.2013. – 7. val pridruženja

Korisni linkovi

Povijest EU-a - <https://www.youtube.com/watch?v=oXCix6iaku4>

Kako funkcionira EU - <https://www.youtube.com/watch?v=CGihQ7DUXL8>